

áll, amikor a nemzetiségi kérdésről akar beszélni, mert az ellenzék ma teljesen paradox helyzetben van; másrészt pedig olyan óriás az anyag, amellyel számolni kellene, hogy lehetetlen mindent felölelni. Hiszen maga a miniszterelnök nem kevesebb, mint öt nagy beszédet mondott e kérdésben, a nagy jelzőket persze csak a beszédek terjedelmére vonatkoztatja. A föladatnak nemcsak a terjedelme, hanem a nehézsége is igen nagy. *Teljesen fejtetőre van állítva az egész parlamenti helyzet.* A végső eredményről nincsen kétsége: a többség bizalmat fog szavazni a miniszterelnöknek, ha másként nem, akkor a palotaórság segítségével.

Fráter Lóránd: Segít Gerő, segít a huszas.

(Egy újságíró rögtön megkérdezte Fráter Lórándot, hogy *mi az a huszas*, ami segít?)

— *A tarokkban is a huszas segít*, mint a legnagyobb erejű kártya. A kormánynak a tarokk játékában *Gerő százados a huszas!*

Polónyi Géza lassankint belebocsátkozik a nemzetiségi kérdés történetének tárgyalásába. Szerinte a nemzetiségi kérdés tulajdonképpen csak az erdélyi Unió óta merült föl. A szóló régi tagja a Háznak és emlékezik rá, hogy a nemzetiségi kérdést itt hogyan tárgyalta a Ház. 1881. óta sohasem volt arra eset, hogy a nemzetiségi kérdésben a kormánypárti többség és az ellenzék egymással szemben állott volna, hogy a magyar többség és a magyar ellenzék a nemzetiségi kérdésben két táborra oszlott volna.

Jellemző, hogy az előbbi szabadelvű kormányok egész sereg nemzetiségi pört indítottak, ez a kormány pedig mintegy *száznegyven ilyen nemzetiségi pört szüntetett meg.* Ennek ellenében folytatja a rutének üldözését, miután már gondoskodott róla, hogy a lapok naponként falrafessék az orosz rémet, hogy ezzel viszont az ujonc- és költségemelésnek beharangozzanak. Jelzi, hogy a *hármasszövetségről fog még ma hosszabban is szólni.* (Derűtlenség.) de már bevezetésül hálát ad a gondviselésnek, amely megérni engedte, hogy az ifjabb függetlenségi generációban a régi tradíciók keltek új életre és akadt például egy *Károlyi gróf.* (Éljenzés) aki a hármasszövetségi evangéliumot megtörte és megmutatta, hogy *mi magyarok nem vagyunk ehhez a szövetséghez hozzájáró.* (Helyeslés a baloldalon.)

Nézzük már most a miliót, — folytatta **Polónyi** — melyben ez a korszak a nemzetiségi kérdéssel itt megjelent.

(Közbeszólás, rendreutasítás.)

Polónyi Géza: A koalíció kultuszminisztere iratott egy a nemzet tradícióinak megfelelő történelmi kézikönyvet és bevezette az iskolákba. Jött azonban a munkapárti éra és ezeket a munkákat ismét kiselejtezte s ezek most a minisztérium padlásán hevernek. (Felkiáltások: *Gyalázat! Nagy zaj balfelől.*) Tudja, hogy ennek az eljárásnak személyi vonatkozásai is vannak, de ezeket most nem érinti. Főlemlíti, hogy a honvéd ifjakat is olyan történelmi könyvből tanítják, amelyben csak két magyar generális szerepel: *Radezky és Görgey.*

Farkas Pál: Görgey rendben van. Lesz még idő, midőn Görgey...

Polónyi Géza (közbevág): Szimptomája ennek a kornak a Görgeyt rehabilitáló irodalom is. Nem jellemző-e, hogy mikor itt a Házban a nemzetiségi kérdést tárgyalják, ugyanakkor megjelenik egy munka, amely *Rákóczi gyalázza.*

— Alávalóság!

— Piszokság!

— Gyalázat!

A nagy zajban az elnök **Sümei Vilmost** rendreutasítja.

Sümei: Bérenc!

Az elnök **Sümei**gét másodszor is rendreutasítja.

Fráter Lóránd: Rákóczi, mint kaptatya-tyárt állítja oda!

Az elnök **Fráter Lórándot** rendreutasítja.

(„Utoljára beszélek.”)

Polónyi Géza: Március 29-én lesz Bukarestben a románok nagygyűlése, amely foglalkozni fog az itt tárgyalt kérdésekkel is és akkor azt fogják mondani, hogy az a nemzet letiporja a mi jogainkat, amelynek bálványozott hőse közönséges himpellér volt. Ilyent nem szabad tenni, a kormánynak kötelessége, hogy a hitvány támadást megtorolja. *Lehet, hogy ma utoljára beszélek e Házban,* mondotta **Polónyi**, ezért elmondok egy remiszenciát, melynek éle *Thallóczy* Lajos külügyminiszteri osztályfőnök ellen irányul, aki egyidőben munkatársa volt *Thaly* Kálmánnak, de *Thaly* már ekkor aggodott és kérdezte, vajjon nem kigyót melenget-e a keblén. **Polónyi** úgy van értesülve, hogy a Rákóczi támadó Szegfü-féle munka is *Thallóczy* közbenjárására jelent meg.

Az elnök kéri a szónokot, hogy ne térjen el a napirendtől.

Polónyi Géza ezután rátér a román kérdésre.

Polónyi Géza egy óra után megszakította beszédét, majd délután három órakor folytatta. Mihályi Tivadar beszédével, majd **Tisza István** gróf beszédeivel polemizált és a miniszterelnök válaszát nem fogadja el.

(Interpelláció.)

Lovász Márton terjesztette elő ezután interpellációját a parlamenti őrség kérdésében. Kifogásolja, hogy katonatiszteket palotaórsági szolgálatra befogadnak.

Hazai Samu báró honvédelmi miniszter azonnal válaszol. Először *Rakovszky* István múlt pénteken előadott interpellációjára tér ki. Megjegyzi, hogy a katonaság igenis hivatva van arra, hogy a rendet fentartsa, hisz a csendőrség is ezt teszi. Hogy a tiszteket arannyal csalogatták volna be a parlamenti őrségi szolgálatra, nem felel meg a valóságnak. A testileg gyöngébb szervezetű tiszteket tették át ide, akik csapatszolgálatra már alig volnának alkalmasak.

A katonaság és polgárság közt a viszonyt elvadtították, — ugymond a miniszter, — mert egyoldalú jegyzőkönyveket vettek föl. Sajnálja a jó viszony megzavarását, viszont a katonákat belekényszerítették a lehetetlen helyzetbe, mivel nekik etikai kötelességük volt és marad is az, hogy feltétlenül elégtételt kapjanak. Kéri válasza tudomásul vételét.

A Ház tudomásul vette.

Az ellenzék napok óta hirdeti, hogy a parlamenti őrség tisztjeinek visszahelyezése a csapatokhoz küszöbön áll. Ebből az illuzióból ma kiábrándította őket **Hazai Samu** honvédelmi miniszter, aki *Rakovszky* és *Lovász* interpellációjára válaszolván, határozottan kijelentette, hogy *ilyen intézkedés nem fog történni.* Beigazolta a miniszter, hogy más államokban is van katonailag szervezett parlamenti őrség és sehol ezen őrség tisztikarának működését egyébként katonai szolgálat mögött állónak nem tartják. Nagy nyomattékkal hangoztatta a miniszter a kaszinói affér kapcsán, hogy a polgárságot és katonaságot egymással szembeállítani nem lehet, mert aki ma katona, az holnap polgár lesz és tegnap is polgár volt. *A katonaság és polgárság fogalma tehát egy és ugyanaz.* Jelenleg sem áll szemben a katonaság és polgárság, hanem ami történik, az csak *egyeseknek akciója*, amelyről a katonaság nem tehet, mert ha egyik fél akarja a másik felet belesodorni afférokba, vajmi könnyű. A miniszter beszédét a többség nagy tetszéssel fogadta.

Rutor-zállításokat helyben és vidékre, berakározást száraz raktár helyiségben eszközöl

Ungár Benő
szállító
Szeged, Jókai-utca 1. sz.
Telefon 34.

Sorompóban Szeged orvosai az új kórházért.

Ebben az országban aligha akadt eddig ahhoz hasonló mozgalom, mint amely Szegeden indult az új kórházért. Az is igaz, hogy olyan megsegényítő helyzet se akadt, mint a kórház körül. Már népgyűlést is tartanak az új kórházért s ugyanezért a *szegedi orvosi kar* is fölemeli tiltakozó szavát. Az orvosi kar összesége most tartotta meg gyűlését és egyhangulag kimondotta, hogy *beadványt intéz a Tanácshoz, amelyben a tarthatatlan és a közegészség ellen valóóságos merényletet képező állapot megszüntetését és a kórháznak haladéktalanul való fölépítését kéri.*

Az orvosi kar gyűlését **Faragó Ödön** dr. tiszti főorvos nyitotta meg. Az első felszólaló

Hollós József dr. kifejti, hogy a kórház mai állapotában egyáltalán nem felel meg hivatásának, mert a kórháznak nem egyedül a betegek gyógyítása, hanem a tanítás és a tudomány intenzív fejlesztése. Ezek közül a feladatok közül a kórház egyiknek sem tud megfelelni. Hogy ez a kórház mai állapotában, szellőzhetetlen, nedves, tulzsufolt, infekciókat terjesztő állapotában mennyi áldozatot szed, azt ő, mint boncolófőorvos legjobban tudja. De tudja az egész társadalom is, — hiszen ő eléggé hangoztatta ezt — és a társadalom eddigelé közömbösen viselkedett ezzel a nagy, fontos, életszükségletet kívánó kérdéssel szemben. Hiszen vannak a külföldön is régi kórházak — a lyoni kórház a VII. században épült — de ezek régiségük mellett is modernek és a higiénia követelményeinek megfelelőek. A szegedi köz-kórház csak 60 éves, de megfelelő sohasem volt. A városnak az árvíz után fogadalmi kórház felépítését kellett volna elhatároznia és nem meghagyni ezt a középkori börtönt, amelyet rég el kellett volna pusztítani. Indítványozza, hogy az orvosi kar összesége határozott állást foglaljon el és annak egy, a tanács-hoz benyújtandó memorandumban adjon kifejezést.

Ugyanilyen értelmű indítványt **Berger Mór** dr. is terjeszt elő.

Boross József dr. kórházi igazgató főorvos nemcsak a legnagyobb mértékben méltányolja az orvosok összességének ezt az állásfoglalását, de érte a legmélyebb hálával van eltelve. A kórház tarthatatlan állapotára reflektálva, kiemeli, hogy milyen lehetetlen, a közegészségre kimondhatatlan káros és veszélyes a ragálykórháznak teljes hiánya: Ragályos betegeknek elkülönítésére mindössze 14 ágy (!) áll a kórház rendelkezésére, melyek, ha megletnek, ami egy-kettőre beáll — az elkülönítés lehetetlenné válik és a többi betegek — ragályozásának veszélyét vonja maga után. Elmondja a kórházépítés kérdésének generációját. Az új kórház felépítésének kérdése 1905-ben fogalmazott meg azzal a tervvel, hogy az új kórház a régi helyen épüljön fel a réginek kibővítésével. Ez a terv azonban a közegészségi bizottságon túl nem juthatott, az teljesen elhibázottnak deklarálta és kimondotta, hogy csak teljes új kórház felelhet meg feladatának. Azután megindult a helykeresés lassu munkája, míg végre két év múlva találtak a kórház felépítésére alkalmas helyet. Persze, az egyetem kérdése akkor még nem volt aktuális. Az csak a koalíció idejében vált azzá és akkor a város három milliót szavazott meg egy új kórház felépítésére azzal a határozott kijelentéssel, hogy a kórház felépítését és e három milliót megszárazza tekintet nélkül arra, hogy kap-e Szeged egyetemet vagy nem.

Megbízta **Korb Flórist** a kórházi tervek elkészítésével 3 millió 800.000 korona költséggel, melyben minden kiadás bele van értve. A belügyminiszter jóváhagyta a terveket és a költségvetést csak az elmebetegek pavillonján kívánt némi lényegtelenebb változtatást. De nemcsak helybenhagyta, hanem állami hozzájárulást is helyezett kifizetésbe. Az egyetemet nem Szeged kapta és a